

Holand'an stavěl ze slámy a hlíny pro Čechy i Slováky

Stěhovatelny dům ze dřeva, slámy a hlíny vznikl koncem léta v osadě Štefanová poblíž Vrbovců, na česko-slovenském pomezí. Stalo se tak v rámci ojedinělého mezinárodního workshopu, na němž holandský stavitel Tom Rijven předvedl zájemcům vlastní systém stavby slaměných domů. Akce proběhla na právě budovaném rodovém statku Petra Skořepy, organizátora celého projektu.

Workshop probíhal ve třech termínech od 17. 8. do 11. 9. 2011 a během této doby účastníci společnými silami postavili malý domek z několika geometrických tvarů se zelenou střechou. „Domek by měl do budoucna sloužit jako ukázkový. Každý účastník přivezl ze své země kousek hlíny a z té jsme vytvořili stěnu. Stavíme evropský slaměno-hliněný domek,“ směje se Petr Skořepa, který se sám zabývá přírodním stavitelstvím a popularizací tohoto druhu staveb u nás i na Slovensku.

Workshop byl inspirací jednak pro zájemce, kteří si chtějí postavit slaměno-hliněný dům svépomocí, jednak pro řemeslníky a budoucí stavitele, kteří se chtějí stavbami z hlíny a slámy zabývat profesionálně. Probíhal v angličtině s překladem do češtiny, byl koncipován jako výuka zážitkovou formou a kromě Toma Rijvena se na ní podílela i česko-slovenská dvojice lektorů Petr Skořepa a Milo Beňko, oba profesionální stavebníci ekologických domů. Petr Skořepa vzpomíná na první setkání s holandským

kolegou Rijvenem: „S Tomem jsem se seznámil na jeho první návštěvě v ČR. Zaujala mne jeho metoda a celý přístup ke stavění. Idea stavby kvalitního a hlavně zdravého domu tak, aby to zvládl opravdu každý. Domu, který vydrží staletí a bude umožňovat ještě lepší komfort bydlení než většina současných staveb. A co je nejzajímavější, za zlomek běžných cen domů.“

Kdo je Tom Rijven?

Narodil se v Amsterdamu, dnes žije převážně ve Francii.

Během života vystřídal několik různorodých profesí (např. hudebník či masér) a své osobité zkušenosti předává při workshopech, které pořádá po celé Evropě. Postavil již kolem padesáti domů, kde ve velké míře využil hliněný materiál. Tom Rijven patří mezi výjimečné osobnosti, které se zabývají zpracováním hliněných materiálů ve slaměných stavbách. Této profesi se věnuje 18 let a za tu dobu se mu podařilo vytvořit si své vlastní systémy zpracování hlíny a slámy. Cestuje po celém světě a řada

„hlinářů“ od něj získává zkušenosti a používá je dál ve své profesi.

Do hliněných omítek například používá fermentaci a jiné přísady pro zvýšení plasticity. Vymyslel velmi efektivní techniku stavění ze slaměných balíků, jež využívá nosnosti úsporné dřevěné konstrukce v kombinaci se slaměnými balíky a hlínou. Rád staví netradiční tvary domů. Navrhl systém „Flexagon“ – domy skládané z několika šestiúhelníků (jako včelí plástve) a „Slamaflex“, což je stavebnice slaměno-hliněného domu. Jednotlivé stěny lze vyrobit mimo staveniště i s omítkami, převézt pomocí techniky a poskládat na místě jako montovaný dům.

Pro Toma Rijvena nebyl srpnový workshop první zkušeností s Českou republikou: učil Čechy stavět ekologicky už v roce 2007. Část jeho tehdejších studentů se dnes věnuje stavbám ze slámy a hlíny profesionálně.

Proč stavět ekodomy?

■ Nízká energetická náročnost jak při stavbě, tak při provozu. Vynikající izolační schopnosti slámy zajistí majiteli vysoké úspory energie. Ze slámy je možné postavit dům v pasivním standardu.

■ Hliněné omítky zaručují nehořlavost slámy a zlepšují izolační a akumulaci vlastnosti stavby. Při testech provedených v USA, Kanadě, Německu a nově i u nás se ukázalo, že hlinou omítnuté zdi ze slaměných balíků odolávají ohni až dvě hodiny, zatímco zdi z běžného stavebního materiálu odolávají ohni v průměru půl hodiny až hodinu.

■ Ekodomy jsou difuzně otevřené, dům dýchá, ale neprofukuje jako staré domy. Sláma má výborné izolační vlastnosti, 40 cm slámy izoluje asi jako 20 cm polystyrenu.

■ Životnost dobře postaveného ekodomu se může počítat v řádu století. Důkazem je plno starých hliněných staveb na Slovensku i na Moravě.

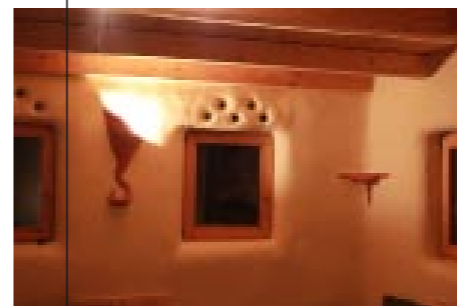
■ Bude sláma ve stěnách hnit? To je častá otázka. Každý organický materiál k tomu, aby začal hnit, vyžaduje kyslík a vodu. S technicky správnou konstrukcí se voda do slámy nedostane, což znemožní hnití. Sláma byla používána jako izolační materiál po mnoho staletí a byla dokonce nalezena ve vynikajícím stavu v tisíce let starých egyptských hrobkách.

■ A cena? Jíloviště bylo skoro u každé vesnice, zcela zdarma. Sláma stojí 100–200 Kč/m³.

■ Vzhledem k použitému materiálu i jednoduché technice je stavba slaměného domu celkem nenáročná. Není výjimkou, že se do stavby zapojí celá rodina a že se do ní pouštějí lidé, kteří jinak se stavbou domu zkušenosti nemají. Stavba vlastního domu může tak být zábavnou a výjimečnou životní zkušeností.

Více se dočtete na www.ekovesnice.cz. Snímky jsou z vlastního domku Petra Skořepy v Křižanech.

Připravil: **Vít Straňák**
Foto: **Petr Skořepa**

1/2 jitrans